

Shri Govind Guru University

PHILOSOPHY SYLLABUS

Sem- 1. EC- 1

Paper- 101: Introduction of Darshanshastra.

Paper- 102: Ethics (Indian and Western).

Sem- 1. EC- 2

Paper- 111: Inductive and Deductive Logic.

Sem- 2. EC- 1

Paper- 111: Philosophical Theories.

Paper- 112: Logic (Indian and Western).

Sem- 2. EC- 2

Paper- 111: Dharmamimansa.

Introduction of Darshanshastra.

1: Meaning of 'DARSHAN'

Darshanshastras various meaning
Types of Indian Darshan.

- (A) Aastik or Vedic Darshans
- (B) Nastik or A-Vedic Darshans

[Nyaya-Vaisheshik, Samnhya- Yog, Mimansa- Vedant or Post Mimansa, Charvak, Jain, Baudhdha]

2: Characteristics of Indian Philosophy, Introduction of Prasthan Trayi Main Upanishads, Brahm Sutra, Shrimad Bhagvad Geeta.

3: Meaning of Philosophy definition as per Western Style. Realation between

- (i) Science and Philosophy.
- (ii) Dharma and Philosophy.

4: Introduction of main branches Ontology, Cosmology, Logic, metaphysics, Ethics, Religious Philosophy, Social and Political Philosophy, Philosophy of Education, Epistemology.

5: Relation between God and World.

Its Principle (A) De-ism (B) Pan-theism (C) Theism

Proofs of God existence Ontological, Cosmological, Ethical, Logical, Teleological.

Ref. Books:-

1: Indian Philosophy, Vol. 1 & 2:- Dr. S. Radhakrishnan.

ETHICS

(Indian and Western)

- 1: Definition, Nature, Method and area of Ethics, Content, Relation between (A) Ethics and Psychology (B) Ethics and Politics.
- 2: Basic concept of Indian Ethics:- Varna and Ashram, Dharma and Swadharm, Dharma and Karma, Purusharths (Dharma, Arth, Kama, Moxa), Shreyas and Prayers.
- 3: Ethical Judgement, Its nature content, Creator of Ethical Judgement, Antaratma (Self Consciousness). Its nature criticism of Popular views/ opinion.
- 4: Person and Society, Societies, Ethical Values, Social Institutes, Svarthvad and Parmarthvad, Rights and Duties, Virtue.
- 5: Various theory about Punishment and Its Criticism.

Ref. Books:-

- 1: Ethics:- W. Frankend.
- 2: Indian Ethics
- 3: Ethical Philosophies of India:- I. C. Sharma.

Inductive and Deductive Logic

- 1: Proposition Traditional Concept and Modern Concept. Types of Proposition simple, compound and General.**
- 2: Method of Truth table. Method of Truth value. Natural Deductive Method.**
- 3: One Way rules of Inference with example, (Kathan, Samarthan, Pratik Rajuaat) Symbolic and Realistic. Presentation.**
- 4: Meaning of Induction, Its characteristic. Types, Step of Scientific Induction.**
- 5: Function of Language Fallacy Its definition and classification.**

Ref. Books:-

- 1: Introduction to Logic:- I. M. Copy.**

Philosophical Theories.

1: Theories of Problem between Matter and Consciousness. Various type of theories about Mind Body relation Indian and Western.

2: Evolutional Theories.

Hugo The Frish's Theory.

Darvin Theory.

Aristotalian Theory.

Sankhya Theory.

3: Rationalism- Introduction, Contribution of Descart, Spinoza and Leibniz.

Impericism- Introduction, Contribution of Locke, Berkeley and Hume.

4: realism and Idealism.

5: Theory of Causation.

Satkarya Ved and Its Limitation.

Asatkarya Ved and Its Limitation.

Ref. Books:-

1: Indian Philosophy, Vol. 1 & 2:- Dr. S. Radhakrishnan.

2: A History of Philosophy:- A. K. Rogers.

LOGIC

(Indian and Western)

- 1: Praman Vichar according to Nyaya Darshan, Pratyaksha, Anuman (Swarth- Pararth), Upman, Shabda Praman.**
- 2: Arthapatti and Anuplabdhi Praman according to Purvamimansa Darshan. Abhav as a substance with various type of according to Vaisheshik Darshan.**
- 3: Meaning of Logic, Its Nature Inductive and Deductive inference, Function of Language.**
- 4: Meaning of Definition, Types of Definition, Aim of Definition.**
- 5: Fallacy (A) Indian Hetvabhas (B) Western.**

Ref. Books:-

- 1: Indian Philosophy, Vol. 1 & 2:- Dr. S. Radhakrishnan.**
- 2: Introduction to Logic:- I. M. Copy.**

DHARMAMIMANSA

1: Its Meaning and Nature, Characteristic, Creation and Development of Dharma in Short Introductory.

(a) Group Religion.

(b) National Religion.

(c) International Religion.

2: Introduction of Various Religious Authentic Books.

3: Ethics of Various Religion.

4: Religious Values- Festivals, Puja, Vratas, Prayers.

5: Relations between God and World. Replace of Dharma Agnosticism, Matterialism, Scepticism, Humanism.

Ref. Books:-

1: Philosophy of Religion:- D. M. Edwards.

2: Religion (East and West):- Dr. S. Radhakrishnan.

-: દર્શન શાસ્ત્ર પરિચય :-

- ૧: 'દર્શન' અર્થ દર્શનશાસ્ત્રના વિવિધ અર્થો ભારતીય દર્શનના પ્રકારો (અ) આસ્તિક અથવા વૈદિક દર્શનો (બ) નાસ્તિક અથવા અ-વૈદિક દર્શનો. [ન્યાય-વૈરોચીક-સાંખ્ય-યોગ-પૂર્વમીમાંસા-ઉત્તરમીમાંસા-ચાર્વાક-જૈન-બૌદ્ધ] માત્ર ટૂંક પરિચય.
- ૨: ભારતીય દર્શનની લાક્ષણીકતાઓ પ્રસ્થાનત્રયી મૂળભૂત ઉપનિષદ, બ્રહ્મસુત્ર, ગીતાનો પરિચય.
- ૩: તત્ત્વજ્ઞાનનો અર્થ- વ્યાખ્યા (પાશ્ચાત્ય દ્રષ્ટિએ) તત્ત્વજ્ઞાન ને વિજ્ઞાન વચ્ચેનો સંબંધ, તત્ત્વજ્ઞાન અને ધર્મ વચ્ચેનો સંબંધ.
- ૪: તત્ત્વજ્ઞાનની મુખ્ય શાખાઓનો પરિચય- તત્ત્વમીમાંસા, સુષ્ટિમીમાંસા, જ્ઞાનમીમાંસા, તર્કમીમાંસા, નીતિમીમાંસા, ધર્મમીમાંસા, કેળવણીમીમાંસા, સામાજિક અને રાજકીય તત્ત્વજ્ઞાન.
- ૫: ઈશ્વર અને જગત વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવતા સિદ્ધાંતો (અ) પર ઈશ્વરવાદ (બ) સર્વેશ્વરવાદ (ક) ઈશ્વરવાદ. ઈશ્વરના અસ્તિત્વની સાબિતીઓ હેતુમુલક, સુષ્ટિમુલક, સત્તામુલક, નૈતિક, તાર્કિક.

સંદર્ભ પુસ્તકો:-

- ૧: ભારતીય દર્શન:- પ્રા. સી. વી. રાવળ, પાર્શ્વ પ્રકાશન.
- ૨: તત્ત્વજ્ઞાન પરિચય:- પ્રા. ચંદ્રિકાબેન વાઢેર, યુની. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ.

-: નીતિશાસ્ત્ર :-

(ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય)

- ૧: નીતિશાસ્ત્રની વ્યાખ્યા, સ્વરૂપ, અભ્યાસ, સામગ્રી અને પદ્ધતિ, નીતિશાસ્ત્રની મનોવિજ્ઞાન અને રાજ્યશાસ્ત્ર સાથે સંબંધ.
- ૨: ભારતીય નીતિશાસ્ત્રના કેટલાક મૂળભૂત ખ્યાલો, વર્ણ અને આશ્રમ વ્યવસ્થા, ધર્મ- સ્વધર્મ, ધર્મ અને કર્મ, પુરુષાર્થો, (ધર્મ-અર્થ-કામ-મોક્ષ) શ્રેયસ અને પ્રેયસ.
- ૩: નૈતિક નિર્ણય- નૈતિક નિર્ણયનું સ્વરૂપ, વિષય, નૈતિક નિર્ણયનો કર્તા, અંતરાત્માનું સ્વરૂપ, પ્રચલિત મંતવ્યોની સમીક્ષા.
- ૪: વ્યક્તિ અને સમાજ- સમાજનું નાટિક મુલ્ય, સામાજિક સંસ્થાઓ, સ્વાર્થવાદ અને પરમાર્થવાદ, હક્ક અને ફરજ, સદગુણ.
- ૫: સજાના વિવિધ સિદ્ધાંતો અને તેની સમીક્ષા.

સંદર્ભ પુસ્તકો:-

- ૧: નીતિશાસ્ત્ર પ્રવેશ- ડૉ. જી. એ. યાજ્ઞિક, અનડા પ્રકાશન.
- ૨: ભારતીય દર્શન:- પ્રા. સી. વિ. રાવળ, પાર્શ્વ પ્રકાશન.

-. નિગમનલક્ષી અને વ્યાપ્તિલક્ષી તર્કશાસ્ત્ર :-

- ૧: વિધાનનો આધુનિક ખ્યાલ, સાદા વિધાનો, સંયુક્ત વિધાનો, સામાન્ય વિધાનો.
- ૨: સત્યતા કોષ્ટકની રીત, સત્યતા મૂલ્યની આકૃતિની રીતે, સ્વાભાવિક નિગમન પદ્ધતિ.
- ૩: અનુમાનના એકમાર્ગી નિયમો, ઉદાહરણ, પ્રતિક રજૂઆત, કથન, સમર્થન સાથે.
- ૪: વ્યાપ્તિનો અર્થ, લાક્ષણિકતાઓ, પ્રકારો, વૈજ્ઞાનિક વ્યાપ્તિના તબક્કાઓ.
- ૫: ભાષાના કાર્યો અને તેનો સમન્વય , તર્કદોષોની વ્યાખ્યા અને તેમનું વર્ગીકરણ, પ્રસ્તુતાને લગતા તર્કદોષો, સંદિગ્ધતાને લગતા તર્કદોષો.

સંદર્ભ પુસ્તકો:-

- ૧: તર્કશાસ્ત્ર પરિચય- ડૉ. આર. કે. દવે, યુની. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ.
- ૨: પ્રાતિક તર્કશાસ્ત્ર:- ડૉ. એસ. એસ. શર્મા, યુની. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ

-: તત્વજ્ઞાનના સિદ્ધાંતો :-

૧: જડ અને ચેતનની સમસ્યા સમજાવતા સિદ્ધાંતો (શરીર- મન સંબંધ) ક્રિયા- પ્રતિક્રિયાવાદ, સમાંતરવાદ, છાયાવાદ, સાંખ્ય મત.

૨: ઉત્ક્રાંતિના વિવિધ સિદ્ધાંતો- હ્યુગો દ ફિશનો સિદ્ધાંત, ડાર્વિનવાદ, એરિસ્ટોટલનો વિકાસવાદ, સાંખ્યદર્શનનો સિદ્ધાંત.

૩: બુદ્ધિવાદ: પરિચય- વિશેષતા- ડેસ્કાર્ટ, સ્પીનોઝા, લાઈબ્નેઝનું પ્રદાન - મર્યાદા.

અનુભવવાદ: પરિચય- વિશેષતા- લોક, બર્કલે, હ્યુમનું પ્રદાન - મર્યાદા.

૪: વાસ્તવવાદ: પરિચય- વિશેષતા- મર્યાદા.

આદર્શવાદ: પરિચય- વિશેષતા- મર્યાદા.

૫: કાર્યકારણ સંબંધી સિદ્ધાંતો- સતકાર્યવાદ, અસતકાર્યવાદ, વિશેષતા, મર્યાદા.

સંદર્ભ પુસ્તકો:-

૧: ભારતીય દર્શન:- પ્રા. સી. વિ. રાવળ, પાર્શ્વ પ્રકાશન.

૨: તત્વજ્ઞાન પરિચય:- પ્રા. ચંદ્રિકાબેન વાઢેર, યુની. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ.

-: તર્કશાસ્ત્ર :-

(ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય)

- ૧: ન્યાયદર્શન અનુસાર પ્રમાણ વિચાર, પ્રત્યક્ષ, અનુમાન (સ્વાર્થ- પરાર્થ), ઉપમાન, શબ્દ પ્રમાણ.
- ૨: પૂર્વમીમાંસા દર્શન અનુસાર અર્થાપત્તી અને અનુપ્લબ્ધી પ્રમાણ, વૈરોચીક દર્શન અનુસાર અભાવ પદાર્થ પ્રકાર સહીત.
- ૩: તર્કશાસ્ત્રનો અર્થ- સ્વરૂપ, અનુમાનનું બંધારણ, નિગમનલક્ષી અને વ્યાપતિલક્ષી અનુમાન, ભાષાના કાર્યો અને તેનો સમન્વય.
- ૪: લક્ષણનો અર્થ- પ્રકારો (અ) સ્વનિર્મિત (બ) કોશિય (ક) ચોકસાઈ (ડ) સૈદ્ધાંતિક (ઈ) અનુકુલક. લક્ષણના પાંચ હેતુઓ.
- ૫: તર્કદોષો:- (અ) ભારતીય હેત્વાભાસ, (બ) સંદિગ્ધતાને લગતા.

સંદર્ભ પુસ્તકો:-

- ૧: ન્યાય વૈરોચીક દર્શન:- ડૉ. નગીન શાહ, યુની. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ.
- ૨: તર્કશાસ્ત્ર પરિચય:- ડૉ. આર. કે. દવે, યુની. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ.

-: ધર્મમીમાંસા :-

૧: અર્થ- સ્વરૂપ- લાક્ષણિકતા, ધર્મનો ઉદભવ અને વિકાસ ટૂંકમાં પરિચય (અ) જાતિ ધર્મ (બ) રાષ્ટ્રીય ધર્મ (ક) આંતરરાષ્ટ્રીય ધર્મ.

૨: વિભિન્ન ધર્મગ્રંથોનો પરિચય.

૩: વિભિન્ન ધર્મોની નીતિમીમાંસા.

૪: ધાર્મિક મુલ્યો- તહેવારો- વ્રતો- પૂજા- પ્રાર્થના.

૫: ઈશ્વર અને જગત વચ્ચેનો સંબંધ- ધર્મના સ્થાનાપનો, ભૌતિકવાદ, અજ્ઞેયવાદ, સંશયવાળ, માનવતાવાદ.

સંદર્ભ પુસ્તકો:-

૧: ધર્મતત્ત્વચિંતન:- પ્રા. હીરાલાલ ઠક્કર, યુની. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ.

૨: ધર્મનું તત્ત્વજ્ઞાન:- પ્રા. આર. એન. શેઠ, યુની. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ.

૩: જગતના વિદ્યમાન ધર્મો:- ડૉ. જી. એ. યાજ્ઞિક, અનડા પ્રકાશન.